

Od redakcji

DOI: 10.2478/prm-2022-0013

Tematyka związana z muzyczną twórczością kobiet czy też ogólniej — dotycząca udziału kobiet w szeroko rozumianej kulturze muzycznej — nie jest już niewątpliwie novum w polskiej muzykologii. Jednakże wciąż pozostaje otwarta na różnorakie badawcze eksploracje, w tym poszukiwania nowych źródeł, wypełnienia „białych plam”, rewizje narosłych stereotypów i mitów czy też nowe interpretacje. Z myślą o tym niewyczerpanym potencjale na Wydziale Sztuki (Instytut Muzyki) Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie zorganizowano w dniach 9–11 września 2021 roku 50. Konferencję Muzykologiczną Związku Kompozytorów Polskich pt. *Muzyka kobiet. Kobiety w muzyce*. Niniejszy tom „Polskiego Rocznika Muzykologicznego” zawiera niewielką część przedstawionych wówczas referatów, a także teksty dodatkowe, powstałe niezależnie od wspomnianej konferencji, aczkolwiek związane z jej tematyką.

Zasadniczy zrąb zebranych tu artykułów dotyczy sylwetek polskich kompozytorek i ich dorobku twórczego ujętego w rozmaitych perspektywach. Anna Nowak poświęca uwagę kwartetom smyczkowym Hanny Kulenty, Barbara Literska przygląda się całokształtowi dotychczasowego dorobku zielonogórskiej kompozytorki Katarzyny Kwiecień-Długosz, a Iwona Świdnicka i Marta Dziewanowska-Pachowska zajmują się twórczością Lidii Zielińskiej, odnosząc się — odpowiednio — do podejmowanej w niej problematyki społecznej oraz założeń i sposobów realizacji multimedialnych instalacji dźwiękowych. Wykraczamy też poza rodzime granice. Bohaterką pierwszego z artykułów jest na przykład Wanda Landowska — Anne-gret Fauser pisze o niej w kontekście zagadnienia dziedzictwa muzycznego, które słynna kompozytorka i klawesynistka starała się zachowywać i pielęgnować. Artykuł Beaty Bolesławskiej-Lewandowskiej dotyczy z kolei postaci kobiecej, która wywarła niebywały wpływ na rozwój całej generacji polskich kompozytorów i kompozytorek oraz na kształt muzyki polskiej — Nadii Boulanger, którą poznajemy z perspektywy pism jednego z jej

Editorial

uczniów, Zygmunta Mycielskiego. Natomiast Izabela Zymer przedstawia efekt swych badań źródłowych nad działalnością Zofii Lissy w okresie spędzonym przez polską muzykolog w Moskwie i tuż po powrocie do Polski.

W niniejszym tomie zawarte są ponadto teksty dotyczące zagadnień związanych z twórczością kobiet w ujęciu bardziej przekrojowym. Pośród nich jest artykuł Joanny Schiller-Rydzewskiej, która na podstawie zbiorów PAN Biblioteki Gdańskiej bada kobiecą aktywność muzyczną na terenie Gdańska (Danzig) w pierwszej połowie XX stulecia, a także tekst Stefana Drajewskiego stanowiący pierwsze rozpoznanie problematyki związanej z twórczością polskich kompozytorek XX i XXI stulecia w zakresie baletu. Aleksandra Kleinrok zagląda natomiast do XIX-wiecznych warszawskich salonów w poszukiwaniu najważniejszych, w tym muzycznych, własności tej formy społecznej aktywności kobiet.

Artykuł Tomasza Górnego stanowi specyficzne przyłożenie „kobiecej perspektywy” do badania muzyki. Dotyczy bowiem przechowywanego w warszawskiej BN zbioru manuskryptów, które zostały spisane na podstawie kolekcji Sary Levy i jej siostry Zippory Wulff, jako ważnych śladów recepcji koncertów klawiszowych Carla Philippa Emanuela Bacha. Domknięciem tomu jest zaś tekst Edwarda Bonieckiego dotyczący *Litanii do Marii Panny* op. 59 skomponowanej przez Karola Szymanowskiego do tekstu Jerzego Lieberta. Odchodząc od głównego nurtu tematycznego niniejszej publikacji, przenosi on czytelnika w krąg interpretacji ostatniego utworu religijnego Karola z Atmy, ale jednocześnie przypomina, jak ważną i wyjątkową rolę odegrała przy powstawaniu tego arcydzieła siostra kompozytora — śpiewaczka Stanisława Korwin-Szymanowska.

*Z życzeniami satysfakcjonującej lektury,
Iwona Lindstedt*